СВОБОДА — SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК — UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XXXII. Число 119. Джерзи Сіті, Н. Дж., четвер, 22. мая, 1924. VOL. XXXII. No. 119. Jersey City, N. J. Thursday, May 22, 1924. THREE CENTS

Мусять зміняти податковий закон через бонус.

ВАШІНГТОН, 20. мая. — Наслідком ухвалення бонусового закона понад вето президента, конференція представників палати послів та сенату, що тепер радить над вирівнанням ріжниць в ухвалах обох палат про податок, мусіла взяти за податковий проєкт, щоби в ньому поробити відповідні зміни.

Президент Кулидж настає на конференцію, щоби вона не поставила уряду перед недобором; він заявляє, що як вона не зробить відповідних змін у податковім законі, він новий закон завєтує.

Тимчасом машинерія уряду для бонуса пускається вже в рух. Уряд обчисляє, що число аплікацій за бонусом буде виносити коло 30 мілєнів. Йому потреба нових 500 урядників. Уряд каже, що удержанне сих урядників буде коштувати його коло 5 мілєнів долярів у рік.

ХОЧУТЬ ДЕПОРТУВАТИ ІМІГРАНТІВ, ЩО НЕ СТАЮТЬ ГОРОЖАНАМИ.

НЮ ЙОРК, 20. мая. — Перед одного нюйорського суддю приведено недавно одного каменичного сторожа, обжалованого поліцією за те, що він вимітав сміття з камениці на вулицю. Судя, накладаючи на нього кару, спитав, кілько літ він уже в Америці, а довідавшися, що пять, суддя спитав, чи він має горожанські папери. Обжалований мовчав.

Судя догадуючись, що він не має, каже: „Пять літ у краю і не маєш горожанських паперів? Се знак, що ти не дбаєш за край, де ти заробляєш на хліб. Конгрес повинен ухвалити закон, щоби кождого іміґранта, котрий не вибрав перших паперів до року по своїм приїзді сюди, відіслати назад до старого краю. В тім напрямі вже робиться заходи".

КОНФЕРЕНЦІЯ НАД ПИТАННЄМ ПРО СВІТОВИЙ СУД.

ВАШІНГТОН, 20. мая. — Президент Кулидж відбув з Лоджом та другими сенаторами довшу конференцію про справу світового суду.

Примусила їх до сьої конференції заява демократичних сенаторів, котрі заявили, що як републиканська більшість не зробить щось в сій справі, то вони внесуть в сенаті відповідне внесення та примусять сенат до якоїсь заяви. Більшість републиканських сенаторів не хоче сеї справи рушати на сій сесії, щоби не пошкодити собі при наближаючися президіяльних виборах.

Під напором демократичних сенаторів скликано повне засіданне сенатового комітету для заграничних справ.

ВІДКИНУЛИ ЗНИЖКУ ТА ДОМАГАЮТЬСЯ ПІДВИШКИ.

НЮ ЙОРК, 20. мая. — Кондуктори та другі робітники надземних та підземних зелізниць міста Ню Йорку, котрим підприємство хоче обнижити заплату на 5 процент з днем 1. червня сього року, відкинули жаданне компанії та зажадали 20 процентів підвишки та 8-годинного дня робочого. Представники робітників представляли 15,000 робітників.

КУ-КЛАКС-КЛЕН РОЗБУРХУЄ НАСЕЛЕННЄ.

ІСТ КВОВҐ, Ню Йорк, 20. мая. — Тут ховано нині констабля Фердинанда Довнса, що погиб недавно в револьверовій бійці. На похоронах заявилася велика маса замаскованих Кленсменів, а їх бесідник взивав у нагробній промові до пімсти над бутлеґерами, які, на його думку, мали забити Довнса за те, що він не хотів брати хабарів.

Як підозрілого за вбийство Довнса арештовано бувшого полісмена Петрика Райена, і велика рада присяжних суддів його зараз поставила в обжалованне. Тимчасом товпа, не вдоволена сим, хотіла доконати на ньому лінчу (самосуду).

КЛЕН ПОМАГАВ ГРІШМИ ВИБИРАТИ СЕНАТОРА.

ВАШІНГТОН, 20. мая. — Перед комітетом сенату, що розсліджує вибір сенатора Мейфілда, станув яко свідок бувший урядник Ку-Клакс-Клена в Атленті, в Джорджії, та заявив, що Клен витратив на вибори сенатора Мейфілда 25,000 дол.

ДОБАЧУЮТЬ НОВИЙ ПРОМИСЕЛ У ТЕЛЄГРАФОВАННЮ ОБРАЗІВ.

НЮ ЙОРК, 20. мая. — Тисячі людий зголосилися вчора до уряду Американської Телефонічної й Телеґрафічної Компанії, котра кілька днів тому оголосила свій винахід пересилання образів при помочи телеґрафу. Межи гістьми було не лищень богато цікавих, але й богато, які хотілиб посвятитися новому винаходови яко званню на все життя. Вони сподіються, що пересиланне образків телеґрафом розвинеться незадовго в широко розгалуженний промисел.

СУД ПРИЗНАЄ ЖІНЦІ ПРАВО ОБТИНАТИ ВОЛОССЯ.

ШИКАҐО, ИЛИНОЙС, 20. мая. — Міський суддя Берк розборав нині питанне, чи муж має право збороняти жінці обтинати собі волосся.

Питанне виринуло перед судом через те, що одна жінка пізвала в суд чоловіка за те, що він її ударив, а боронився тим, що вона остригла собі волосся, не питаючи його. Суддя приказуючи мужови дати запоруку, що він не буде робити жінці ніяких клопотів, заявив:

„Часи змінилися. Муж нині над жінкою не має богато прав. Він не має права приказувати її, як вона має голосувати і не має права приказувати, як вона має носити волося. Людина, що знає, як голосувати, знає певно, як носити волося".

ВІЙНА ПРОТИ ГУСІЛЬНИЦЬ.

ВИЛМИНҐТОН, Делавер, 20. мая. — Всі довколичні фармери та урядники взялися нині до нищення гусільниць, які стали справдішною язвою. Як каже міський урядник лісів, коли їх не винищити, містови й околиці грозить справдішний клопіт, коли гусільниці з'їдять листя на деревах та ярині.

ВІДКРИТТЯ НОВИХ ЛІКАРСТВ.

БОЛТИМОР, Меріленд, 19. мая. — Др. Янг, лікар на Урольоґічній Клиніці Шпиталя Джана Гапкінса, повідомляє, що йому вдалося відкрити лік на запаленне нирок. Сей самий лік лічить також запаленне крови. Коли його запустити в тіло, всі жили живчики тіла дістають зеленковато - жовту краску так, що їх дуже виразно видно через шкіру.

НЕ ХОЧУТЬ ЗАЯВЛЯТИСЯ ПРОТИ ВІЙНИ.

СПРІНҐФІЛД, Месечузетс, 19. мая. — Конвенція методиської епископальної церкви відкинула резолюції, осуджуючі війну.

БРУТАЛЬНИЙ МОРД УКРАЇНСЬКОЇ ЖІНКИ У ВИННИПЕҐУ.

В четвер пополудні дня 8. мая зістала в звірський спосіб задушена пані Сенчишин, жена Петра Сенчишина, робітника при залізниці, в хаті своїй при 791 Манітоба Евеню, у Виннипеґу. Сенчишини не мали своїх дітей, тільки мали 14-літнього хлопця на вихованню. Були досить заможні люди, і правдоподібно рабунок був причиною морду. Коли вихованець їх вернув в четвер по полудні зі школи, знайшов паню Сенчишин привязану і задушену. Ціла хата була перетрясена злочинцями, які шукали грошей. Завізваний на місце нещастя др. Дима знайшов жінку вже неживою. Мійська поліція взялася без страти часу до слідства і увязнила кількоро людей підозрілих о доконанне морду. Злочинці напали на хату в білий день, і щоби крик жінки не зрадив їх, напхали її шмати до губи і задусили її. Кажуть, що вже знайдено і увязнено злочинців, котрі призналися до того вчинку.

ЗАБОРОНА ВИВОЗУ ХЛІБА НА УКРАЇНІ.

Економічна Нарада при Центральному Всеукраїнському Виконавчому Комітеті в Харкові розглядаючи справу підвишки цін на хліб на всьому просторі Лівобережної України, що доходить місцями о 1 друбля золотом за пуд жита, рішила: Зважаючи на те, що подорожіння хліба важким тягарем паде на буджети робітничих селянських підприємств і спричиняє небажані неспокої між робітниками, Економічна Нарада постановляє заборонити вивіз хліба з харківської та катеринославської ґуберній і з тих усіх околиць, що межують з Донецьким басейном.

НЕЗНАКОМИЙ ОТРУЇВ СЕЛЯНИНА ГОРІВКОЮ.

В Медиці працював на полі селянин Іван Михайло. До нього підійшов якийсь незнакомий чоловік і почав із ним балачку. По хвилі незнакомий витягнув із кишені фляшку, мабудь горівки і дав напитися Михайлові. Той не прочував ніщо злого, випив кілька глоток. Тимчасом цей незнакомий мерщій віддалився. Кілька хвиль пізніще Михайло серед тяжкдих мук помер. Сконстатовано, що в горівці була сильна отруя. Поліція пошукує злочинця-отруйника.

ЯК КАРУЗО ВИЧУВАВСЯ РОЛІ.

Вдова Карузо каже, що вона ніколи не могла зрозуміти, як її чоловік вичував слова і ноти своєї партії. Ось так колинебудь звечевя зачинав учитися. Десять хвиль виполіскував горло солоною або иншою водою, а опісля йшов до купелі. Слуга приносив йому до купелі низенький пульт із партитурою так що міг ноти читати підчас купання. Його товариш грав у сусідній кімнаті тусаму партію на фортепяні, а Карузо співав півголосом. Уже передше посідав у ліжку: чорну каву з одною булкою, після чого полагоджував почту. По купелі побіжно переглядав ранішню ґазету. Тепер слідували дійсні вправи. Коли не потребував приготовлятися до вечірного представлення, то ці вправи співу були недовгі. Колиж Карузове ймення було на театральних вечірних афішах, тоді щераз точно переходив цілу партитуру, кожну ноту, всеодно скільки разів уже не виступав би у даній опері. Учився не лише свою власну ролю, але перечитував пильно також ролі инших осіб. Голос Каруза був такий богатий у ріжні тони й відтінки, що коли співав чужі ролі, виглядало, що то не він а хтось инший співає.

В ГАЛИЧИНІ В КВІТНИ — ЗИМА.

В Галичині з кінцем квітня бо, в страстну середу і четвер падав сніг, як серед зими. І слідуючі дні були дощеві і зимні.

ЧИТАВ СЕНЗАЦІЙНІ ПОВІСТИ І ТОМУ ЗГИНУВ У ПОЄДИНКУ.

Син фабричного робітника в Лодзі (в Польщі) 14-літній Антін Мацеєвский начитувався сензаційними повістями, воєнними оповіданнями, мріяв про надзвичайні пригоди. Його батько мав дві шаблі, памятку з війни. Перед самим великоднем Антін, під неприсутність батьків, запросив собі двох товаришів. Казав, що він знаменитий чемпіон, тому будуть поєдинкуватися. Один мав бути секундантом, невгайно перервати двобій, колиб котрий з них лише трохи був ранений. Нараз у двобою Антін Мацеєвский скрикнув, випустив із рук шаблю і впав на землю. З уст і очей пустилася кров. Оба товариші втікли. Дозорець дому почув зойк, а як переконався в чому річ, призвав лікаря, одначе небаром хлопець помер. Шабля війшла крізь ліве око до мозку.

ЩЕ ЙОМУ МАЛО.

Найбільший італійський поет Ануцціо, що недавно одержав титул маркіза, звеличувальний стільки разів як національний герой, автор скількох романів, пес, політичних та любовних авантур, перейшовши через довшу небезпечну недугу на очі і крізь стіни монастиря — тепер рішив на старість оженитися.

ЕСПАНСЬКІ ЖОВНІРИ ГОЛОСУЮТЬ.

Нова еспанська виборча ординація признає виборче право официрам і рядовим.

Польща проголошує воєнний стан в окупованих краях.

ВАРШАВА, 20. мая. — (Жидівська Телеграфічна Агенція) Від кількох днів з українських та білоруських околиць, занятих Польщею, доносять про невпинні непокої серед непольського населення. Польський уряд старається здушити в польській пресі всякі вістки про сі повстання.

Мимо сього, однак, стало пуменичною тайною, що в містах Бєльську, Заболотові та Несвєжу прийшло до поважних бійок межи населенням та польською поліцією. Заворушення мають характер національних повстань Українців та Білорусинів. Ходять чутки про поважні втрати в людях по обох сторонах.

Заворушення примусили польський уряд скликати конференцію для розваження питання так званих національних меньшостий в Польщі.

ПОБІДНА ЛІВИЦЯ У ФРАНЦІЇ ЗА УСУНЕННЄМ АРМІЇ З РУРЩИНИ.

ПАРИЖ, 20. мая.— Правительство побідної лівиці у французькому пабляменті покине дотеперішню політику премієра Пуанкаре в Рурщині. Вона заявить, що негайно усуне війська з Рурщини, як тільки Німеччина прийме плян комісії Доса. Одначе се всетаки візьме кілька місяців заки сю заяву вдасться перевести в діло.

ПЕНЛЄВЕ КАНДИДАТОМ НА ПРЕМІЄРРА ФРРАНЦІЇ.

ПАРИЖ, 20. мая. — В тутешніх поінформованих кругах заявляють, що теперішній президент Франції, Александер Мільран, уступить, коли на се буде дуже наставати парляментарна ліва більшість.

Кандидатом більшости на його місце є Поль Пенлеве.

ПУАНКАРЕ НЕ КИДАЄ ПОЛІТИКИ.

ПАРИЖ, 20. мая. — Премієр Пуанкаре роздумався. Він з початком червня с. р. уступить зі становища премієра, але не покине політики. Він буде в сенаті провідником націоналістичної опозиції.

МЕКДАНЕЛД ПРИЇДЕ ДО ПАРИЖА.

ПАРИЖ, 20. мая. — Британський премієр Мекдацелд приїде до Парижа на конференцію з новим французьким правительством про введення в життє пляну комісії Доса.

БОЛЬШЕВИКИ РАДІ ВЖЕ ПРИЗНАТИ ЦАРСЬКІ ДОВГИ.

ЛОНДОН, 20. мая. — На анґлійсько-російській конференції російські делегати заявили, що їх уряд згодиться признати довги, які Росія була винн аАнглії по день 12-ого березня, 1917, під умовою, що британське правительство поможе большевикам дістати позичку на довший реченець.

Англійська делегація відповіла, що Англия не запоручить большевикам позички, але буде симпатично ставитись, якщо приватні особи схотять їм позичити гроший.

СТРАЙК КУХАРІВ.

ПАРИЖ, 20. мая. — В Парижі виступило до страйку 4,000 кухарів.

ПРОТИ-ЖИДІВСЬКІ ВИСТУПИ В ШКОЛІ.

БУДАПЕШТ, столиця Угорщини, 20. мая. — На тутешньому університеті повторились напади мадярських студентів на жидівських студентів.

ПРОТИ-ЖИДІВСЬКІ ПОГРОМИ В РУМУНІЇ.

БУДАПЕШТ, 20. мая. — З Трансильванії (тепер під Румунією) повідомляють, що там тривали три дні проти-жидівські погроми.

СПРАВА СТЕПАНА ФЕДАКА.

ПРАГА, 9. травня (Вл. кор. „Свободи"). — Тутешні часописі повідомляють за польськими, що батько Степана Федака, др. Сеепан Федак, подав президентови Польщі Войцеховському прошенне про помилуванне його сина і про його звільнення від дальшого відбування тюремної кари. Львівський апеляційний суд, кажуть, висловився прихильно у справі цього подання.

1339 ВИРОКІВ СМЕРТИ В КИЄВІ.

ВІДЕНЬ, 10. мая. — Телеграфічна агенція „Радіо" повідомляє з Капенгаги, столиці Данії, що після одержаних там відомостий найвисший революційний трибунал у Києві протягом одного минулого року виніс 1339 вироків смерти. Половину сих вироків винесено особам, запідозреним у контрреволюції.

ВИННИЧЕНКО У ПРАЗІ.

ПРАГА, 9. травня. (Вл. кор.). — До Праги в початку місяця травня прибув Володимир Винниченко, який має на думці зовсім переселитись до Чехо-Словаччини і взяти близшу участь у редаґованню „Нової України".

БЮТЬ БОЛЬШЕВИКІВ.

ПРАГА, 9. травня. — На Закарпаттю в перших днях місяця травня селяни замордували двох комуністичних аґітаторів. Підчас недавніх виборів комуністи обіцяли селянам золоті гори, а тепер показалось, що то був лише виборчий обман. Розчаровані селяни таким способом мстяться за свої заведені надії.

ВИБУХ ВЕЗУВІЯ.

НЕАПОЛЬ, Італія, 19. мая. — Нині зачав вибухати вулкан гори Везувія. Вибух залив ґазами і горіючим камінням простір воздуха на 3,000 стіп високо. Кажуть, що вибух потриває три дні і не зробить жадної шкоди.

Фотоґрафи здіймають гарні види вибуху.

ЩЕ МОЛОДИЙ.

МАДРИД, столиця Еспанії, 19. мая. — Еспанський король Альфонсо обходив нині 38-і уродини.

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays, at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.
Edited by Editorial Committee.
Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911, under the Act of March 8, 1879.
Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES:		ПЕРЕДПЛАТА:	
Three cents a copy		Поодиноке число три центи.	
One year	$ 7.00	На рік	$ 7.00
Six months	$ 3.75	На пів року	$ 3.75
Three months	$ 2.00	На три місяці	$ 2.00
Foreign and Jersey City Rates.		В Джерзи Сіті і заграницею.	
One year	$10.00	На рік	$10.00
Six months	$ 5.00	На пів року	$ 5.00
Three months	$ 2.75	На три місяці	$2.75

За кожду зміну адреси платиться 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає.

З Канади належить висилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.

Телефон „Свободи": 498 Montgomery. Тел. У. Н. Союза: 1838 Montgomery.

Адреса: "SVOBODA", 83 GRAND STREET, JERSEY CITY, N. J.

КРІВАВИЙ БЕНЬКЕТ ЛЯЦЬКИХ ДУШЕГУБІВ.

День 1. мая в Заболотові. — Заборона селянської маніфестації. — Поліція стріляє в безоружних. — Четверо забитих і 50 ранених.

(Від спеціяльного кореспондента „Свободи").

„Діло повідомляє:

Заболотів був 1. мая тереном крівавих подій. Польська влада не хотіла допустити до співучасти в маніфестації селян з дооколичних сіл. Староста Крушельніцкі пообставляв шляхи о дмиста поліцаями, які мали не допустити в цей день селян до міста. Таким чином зразу подразнив учасників маніфестації. Вони все таки продісталися до міста, а коли поліція зачала „господарити" на самій маніфестації і відбирати прапоро, стягати бесідників з трибуни, прийшло до крівавої сутички між маніфестантами і поліцією. **Староста Крушельніцкі дав приказ стріляти до кількатисячної маси маніфестантів** (він на цей день постягав всі дооколичні поліційні постерунки, так що місточко вже вранці робило враження, неначе десь недалеко бувби военний фронт!). **Прийшло до формального бою. Жертви: кільканайцять вбитих, кільканадесять ранених, понад 100 арештованих.** Бій покінчився о г. 4-тій пополудни. До Заболотова стягнено хмару поліції і віддіди війська. Тепер поліція по дооколичних селах провадить „слідство". Поліційна преса окрему увагу звертає на село Стецеву, мовляв — там комуністичні агітатори намовляли людей до відбиття арештованих.

Між сėлами, на які поліція звернула окрему увагу, поліційна преса подає Ілинці, Олешків, Тулуків, Рожнів, Трійця і Димич. Як аранжерів маніфестації згадана преса подає М. Дунста (його арештовано) і Корбутяка, за яким шукають в околиці, одначе не можуть зловити.

* * *

„Слово Польске" освітлює кріваву подію з поліційного становища:

В останніх днях квітня с. р. дійшло до відома староства в Снятині, що комуністи заміряють дня 1. травня урядити демонстраційне віче й походи протидержавного напрямку в Заболотові. Члени бувщої Укр. Соц.-Дем. Партії з кількох сіл округу заболотівського суду внесли до староства подання о оздвіл на віче й походи. На ті подання дано **відмовну** відповідь, з огляду на явно антидержавну діяльність У. С. Д. П.

Щоб поінформуватись про ситуацію та евентуально запобігти комуністичним провокаціям, керуючий снятинським старостом Тишковскі вислав дня 30. квітня свого заступника старосту Крушельницького, а також надкомісара державної поліції Кшесінського до Заболотова. На підставі відповідних ослідів на місці вони ствердили, що наразі не заноситься на значнійшу демонстрацію, а тому обмежились **стягненнем до Заболотова 26 постерунковиx,** без помочи війська.

Ніч з 30. квітня на 1. травня пройшла спокійно. **Вислані до околишних сел поліційні патрулі не донесли ні про що небезпечне.**

Дня 1. мая рано вранці при більшости доріг до міста Заболотова вже патрулювали постерунки державної поліції.

Коло 10 годити з ріжних сторін поодинці або найбільше по кілька душ селяне почали сходитись до Заболотова. Бачучи поліційні постерунки на дорогах, ішли бічними стежками, а навіть приходили в брід через Прут.

О годині 11.30 на дорозі, що йде з села Ілінців до Заболотова, згромадився натовп селян. Дорогу йому загородили четверо постерункових з начальником відділу Міхалем Гайдучкем та з комісаром Кшесінськім і старостою Крушельніцкім на чолі. На візвання розійтися, бо староство похід заборонило, натовп звернув з дороги й пішов до ринку левадою, що лежить між ринком і Прутом.

Рівночасно з другого боку міста від села Тулукова почали напливати селяне, вигукуючи розмаїтні демонстраційні оклики й несучи на руках осла з села Балинців. Обидва натовпи злучилися на леваді. Кордон державної поліції стримав їх, і Крушельніцкі, Кшесінські та Гайдучек спокійно, але твердо почали вмовляти зібраних, щоб вони порозходились. Мимо того згромаджені стали в грізну поставу (!) й приказу не послухались, а Корбутяк виголосив коротку промову, повну протидержавних викриків. **Крушельніцкі звелів поліції заарештувати Корбутяка,** та поліція була безсильна, бо складалась лише з 9 людей.

По скінченню промови селяне подались з левади до ринку. Знов залишились без наслідку візвання поліції розійтися. У відповідь на спробу поліції перешкодити походови й розпорошити згромаждених **ужиттям багнетів** — натовп почав осипати поліцію камінням. Селян було понад 4 тисячі душ, тому поліція заховала зимну кров, одступила крок за кроком од ринку й злучилась тут ще з одним поліційним відділом у силі 6 душ.

Посуваючись лавою натовп кричав: „хай живе република!" „хай живе революція!", „геть з тими батярами!" й ніс таблиці з написами: „хай живе република рад!", „хай живе пролетаріят міст і сел!", „увільніть політичних вязнів!".

Коли на ринку почались робити приготовання до спорядження мовниці й не послухано приказу Крушельніцкого розійтися, **староста звелів поліції арештувати привідців демонстрації.** На те селянство обкидало поліцію величезними (!) каменюками, так що зістали тяжко поранені постерункові Єжевські, Ґлудз і Пенчарскі, а лекше кілька инших.

По хвилі почали падати з натовпу до поліції стріли(?) й котрийсь з комуністів (!) крикнув: „окружити поліцію й взяти її до середини!", причім рівночасно засипано поліцію градом каміння.

В обороні власного життя проти величезної кількостної переваги селян **поліція. дала сальву стрілів у повітря,** а коли розлютований натовп зі встеклістю кинувся на постерункових, **ужила вдруге гострої зброї, причім загинуло двоє селян з Заболотова й Тулукова, а двох поранено,** в тім числі одного з револьверного стрілу, що впав зпоміж самого натовпу.

Наслідком тої рдугої сальви натовп розсипався, і в місті настав спокій.

По телефонічнім порозумінні Тишковского з воєвідством у танСіславові, о годині 1. пополудні прибув з Коломиї **полковник Монд з відділом війска.** Коло години 6. приїхав до Заболотова Тишковскі, який спільно з заболотовським комісаром Бушиньским та начальником суду Дрозодовским одібрав на місці справоздане державної поліції що до зайшлих у Заболотові подій.

З цього офіціяльного звіту виникають ті самі висновки, що і з короткої замітки „Діла", а саме: що поліція весь час **провокувала** натовп, без потреби його **дратувала** й нарешті допровадила до того, чого вона з самого початку прагнула — **до пролиття української селянської крови.**

Поліція ствердила, що „наразі не заноситься на значнійшу демонстрацію". Не зважаючи на се, до Заболотова „було стягнено 26 постерункових".

Нащо?

Вислані до околишних сел поліційні патрулі „не донесли ні про що небезпечне". Не зважаючи на це, ранком 1. мая „більшости доріг до Заболотова вже патрульовали постерунки державної поліції".

Для чого?

Люде були мирно настроєні. Оминали поліцію. Ходили „бічними стежками". Навіть „переходили в брід ч ерезПрут". Аби не вступати з поліцією в конфлікт. Аби було лихо тихо.

Селяне не були узброені. Коли б це було правдою, що з натовпу впали на поліцію стріли, то натовп не „розсипався б" зараз по першій гострій сальві. Натовп відповів би на стріли стрілами. Мусів би завязатись довший бій. І ще не відомо, чи перемогли б „4 тисячі селян" чи 26 поліціянтів.

Очевидно отже, що селяне дійсно не мали жадної зброї. Тому не могло впасти й стрілів з їхнього боку. Просто **поліція хотіла впитись українською кровю — і впилась.** А „стріли з боку натовпу" вже явились потім, коли писався поліційний звіт.

* * *

В останній хвилині найшлда слідуюча телеграма з Коломиї:

„**Досі з числа ранених померло ще дві особи, так що загалом є четверо забитих.** Похорон відбувся пі сидльною ескортою поліції, яка не допустила селян до похбронного походу".

Прага, 9. травня. **Радянин.**

ТІЛЬКИ СВОЄЮ ВЛАСНОЮ СИЛОЮ!

Мароко-Африка.

В часопису „Дніпро" од 29. березня сього року під ч. 9, на 3 сторінці є стаття „Радянська Україна" подаюча відомости з перемиського Українського Голосу. Оджеж з приводу сієї статті я хочу освітити дея які неясні питання...

Там кажеться: „розважніщі і мудріщі большевицькі провідники говорять і пишуть, що треба відступити від теперішньої большевицької політики. Вони бачуть цілу небезпеку, яка їм грозить від підчинених їм народів і від заграничних держав, коли в свій час не відступлять від своєї теперішньої політики". На мій погляд се так: Коли в сей мент став відважніще подавати свій правий голос український козак-селянин, коли большевикам не має більш спромоги навіть і шляхом терору запечатати уста козаків, домагаючихся правди, — вони почали йти до уступок, боячись розрахунків з ними з одного боку, а з другого баючись вмішання в справи большевиків других держав, які справедливо можуть стати і навіть вже стають на боці пригноблених Московщиною націй.

„Правда", каже стаття далі, що для „українського народу дальша судьба большевиків є справою дуже важною". Щеб не так!... Не встигли звільнитись з ярма царату, як батьківщиною стали знов володіти тіже грабіжники, але під инчою, червоною ганчіркою.

Я, особисто, не радію ні крихти тому, що царат не визнавав України, а більшовики визнали її. Якжеж вони її визнали? Ми бачимо на паперах істнування Радянської 'України, (ле в складі С. С. С. Р....) Хибаж це самостійність, та республіка чи що инче подібне?... Деж національне козацтво? Де українські гроші? Де українські парляменти, чи сойми, чи ради з власними представниками? Хто подає за нас голос та хто вирішує наші справи?... Ви закинете мені: „а українізація?" Так, вона йде, вона йде проти волі самих большевиків, бо наш козацький нарід сього домагався і постановив сучасних панів в необхідність ввести українізацію всього, а на ділі виявляється всеж, що на посадах контролючих усе осіб залишились скрізь по старим ґуберніяльним містам кацапи та по більшости Жиди і вони і надалі провадять працю згідно власним їх поглядам, а не згідно вимогам народу. На кожнім кроці йде боротьба з наїзниками-грабіжниками і ми становимось переможцем. Треба біль витрівалости, більш енергії і любови до вітчини. Треба сю рішучу хвилину не залищати, а використати на користь Україні, не забуваючи моря кровці і гір трупу наших братів, віддавших життє за Україну.

Москалі чекають на еміграції відродження третьої Росії, але я скажу — що сього не буде, а що залишиться од неї лише Москва та декілька инчіх ґуберній на мапі біля неї, бо Московщина була зшита з клаптів (як „Трішкін кафтан") — якими були всі заграбовані нею і пригнічені народи, які після 1917 року почали боротьбу за власне право, за волю і яких Московщина знов хоче взяти під власну опіку.

Нам С. С. С. Р. не милійша від імператорської Росії, бо і та і сучасна гнітили і будуть гнітити всіх, щоб панувати самим на просторах чужих земель. Одірвіть Україну од „кацапії" і вона лишиться без південних морів, без хліба, без цукру, без вугілля, без заліза, без солі, без риби і без всіх инчих богацтв наших, тим більш, що у неї дай Біг щоб залишилось лише одно Біле-Північне море, а всі инчі виходи і Сибір — се чужі землі, на яких повинні відродитись старі їх господарі і так сим самим покласти край господарки на сході Европи і половини Азії „шматяної держави".

Не треба нам забувати, що ми нащадки лицарів козаків Богдана Великого, що ми нащадки князівства Великого Володимира і всі хто думає однаково з нами — є наші спільники.

Ніякої помочі од чужих ми не повинні чекати, бо всяка така буде становити нас в залежність од тиеї чи инчої держави в політичнім чи економічним становищу. Наша поміч в нас самих і проте ми пошукаємо здібних людей серед себе, щоб вони довели нашу Неньку до сяйва, волі, самостійности, незалежности та свободи. Гадаю, що знайдем, бо нас близько до 50,000,000, а се нарід і нарід великий. За нас каже стара дідівська слава і папери архівів чужоземних посольств ріжних держав.

Будьте певні, що Україну-матір ми скоро побачимо зовсім самостійною і вільною і що за для свого лише треба обєднатись у одну сімю під нашим рідним прапором, на якому золотими буквами горять слова нашої клятьби: „Україна або Смерть" та „Бог і Україна". Хай сі святі слова будуть на віки вписані в ваших серцях і що хвилі нагадують кожному про приналежність його до свого українського святого народу; хай сі слова дають кожному Українцеви чи Українці більш бадьорости в правоті власної національної справи і віри в ясну будуччину.

Полковник
А. Книш-Слобожанський.

БУТЛЕҐЕРСЬКИЙ КОРОЛЬ

Перед комітетом сенату, що розсліджує діяльність міністра судівництва Догерті, ставав оногді в товаристві стережучих його аґентів вязник федеральної вязниці в Атлянді, Джордж Ремас, відомий загально яко бутлеґерський король.

Житепись сього „короля", яку він щиро подав сенатовому комітетови, дає гарну ілюстрацію до морального впливу прогибіційного закона. До заведення прогибіції він був адвокатом в Шикаґо та не мав нічого спільного з алькогольом. Оборона, однак, перших бутлеґерів показала йому сечас, які великі зиски можна тягнути з незаконної торговлі горячими напитками. Він зараз поїхав до міста Синсинаті та закупив десять дестилєрень алькоголю в Огайо та сусідних стейтах. Він зорґанізував цілий ряд гуртових підприемств, через котрі можна було набувати горівку нібито для лікарських та літурґічних цілий, а на ділі для звичайної бутлеґерської торговлі. Він скоро переконався, що його підприемства не можуть настарчити алькоголю всім, що за ним попитують. Він мусів поширити підприемство. Він продавав перміти по 15 до 21 долярів за скринку. Він робив бизнеси в десятки мілiонів долярів. Цілий американський закон виглядав для нього як одна велика комедія. Так він признався самий перед сенатовою комісією

Відомо всякі заключення можна робити з сеї повчаючої житеписи. Загорілцям вона буде доказувати потребу заострення виконування прогибіційного закона. Людям, що рахуються з недостатками людської душі, вони показують лишень на небезпеку, яка виходить для людий, коли загорілці стараються уморальнити всіх людий одним почерком пера.

НАЦІОНАЛЬНІ „МЕНЬШОСТИ" У ПОЛЬЩІ.

Польське правительство все більше займається національними „меньшостями", себто головно Українцями і Білорусинами, які збитою масою живуть на східних окраїнах теперішньої Польщі.

Як звісно, польська влада кольонізує ті землі Мазурами, щоби створити там польську більшість. А що се іде дуже тяжко, то хоче вона утворити при міністерстві внутрішних справ „комісію специялістів" (радше шовіністів) для національних меньшостий. В сій комісії засідали би такі „специялісти" як: Станислав Ґрабський (редактор львівського „Слова Польского"), Левенгерц і проф. Кашніца. З Українців і Білорусинів, а навіть і з польських соціялістів не було би в сій комісії нікого.

Гарно виглядати-муть сі „привілеї", що їх випрацювали би такі вшехпольські шовіністи.

Навіть орган польських соціялістів „Роботнік" пише про цю комісію таке:

„Комітет специялістів, в котрому не було би представників Українців ні Білорусинів, се просто смішна і для Поляків страшна комедія. В інтересі держави є, щоби покликати до переговорів і представників національних меньшостий".

Та, поправді, вони не є жадні меньшости на своїх національних територіях. Вони там БІЛЬШІСТЬ і вони належать туди, де є решта їх національних територій, значить — до України і Білоруси. Жадні польські фабрикації Полякам не поможуть. Про се вони ще раз добре переконаються.

ПОСТАВА СЕЛЯНСТВА НА УКРАЇНІ

Під датою 5. березня доносять з Харкова, що центральний комітет „комуністичної партії большевиків України" звідомляє політичному бюрови партії про невеселі для комуністів настрої селян, які виявились на цілій серії т. зв. селянських безпартійних зїздів.

На цих зїздах, що відбувались на всьому просторі України, помічено острий спротив селянства в політиці та роботі „компартії". Учасники зїздів — біднота і середняки — протестують проти високих цін на промислові вироби, проти важких тягарів т. зв. „единого сільсько-господарського податку" і проти непорядків та тяганини по большевицьких державних установах. Кооперативні установи (державні! — кооперація там також націоналізована) є предметом завзятої критики. Зїзди приймають постанови про зачинюванне кооперативних підприемств, які не задоволняють потреб сільського населення, а противно, обтяжують лише буджет селянина. Представники „компартії", хоч і прислухуються селянам та переконують їх в доцільности комуністичної політики, то все одно всі їх пропозиції зїзди відкидають.

Величезну ролю в аґітації проти „компартії" відграють безробітні, що поверталась на села з фабрик. Завдяки їх роботі ліквідуються сільські партійні орґанізації а передівсім „комсомольські" (комуністичний сою змолоді), членів яких селяни бойкотують. Сільські ради і волостні „виконкоми" (виконавчі комітети рад) доповнені підчас виборів з грудня, 1923, бувшими безробітними виявляють сильне протиділанне відповідальним партійним робітникам і паралїжують їх стремління впливати на працю сільських державних і громадських установ.

На конець Ц. С. К. П. Б. У. попереджує „політбюро" про можливі заворушення між селянами, коли весною буде здержана з якихнебудь причин видача насіння для посівів, або коли буде приміннений розділ мертвого інвентаря, для придбання якого зібрано поважні суми і від сільського населення.

ЗАЯВА СПОЧУВАННЯ.

Братство св. Николая, 4. відділ У. Н. Союза, в Джерзи Сиі, Н. Дж., в тяжкій жалобі по причині страти свого секретаря, пок. Брата Михайла Смакули.

Члени братства взяли участь в похоронному обряді і висловлюють Родині Покійного на руки Вдови щирий жаль і сердечне співчуття по страті доброго українського громадянина і заслуженого члена У. Н. Союза і нашого Братства.

Семен Кусень,
заст. секр. Бр. св. Николая.

НОВА КОРАБЕЛЬНА ЛІНІЯ ДО РОСІЇ.

Швеція буде мати корабельну Лінію впрост до Ленинграду.

З Штоґгольму повідомляють, що по формальних переговорах тут дня 10. мая і підписанню угоди між Швецією і Росією повзято кроки привернення назад безпосередної комунікації між сими двома Державами.

Уряд уповажнив відновити наново корабельну лінію впрост межи Ґотенбурґ і Ленинградом з початком сего літа. Се уповажнення упростить комунікацію межи Ню Йорком і Росією.

Друга нова лінія комунікаційна через Балтик є лінія повітрем авреоплянами, яку також отворено межи Стокгольмом і Гелсінґфорс.

БРАТСТВО СВ. АНДРЕЯ ПЕРВОЗВАННОГО В НЮ ЙОРКУ

— уряджує —

— 20-ЛІТНИЙ —

ЮВИЛЕЙНИЙ КОНЦЕРТ

В СУБОТУ, ДНЯ 24-ГО МАЯ 1924 Р.

в УКР. НАР. ДОМІ, 217-219 E. 6th St., NEW YORK, N. Y.

В концерті беруть участь п. М. Швець, п. А. Кочубей, п. Базарніцька і богато других артистів.

Хор під управою п. М. Фатюка.

ПОЧАТОК о год. 8-ій вечер. ВСТУП: $1.00, 75 і 50 центів.

Дохід призначений на фонд „Рідна Школа".

Проситься о численну участь. Комітет.

УВАГА! НЮ ЙОРК І ОКОЛИЦЯ УВАГА!

ЗАХОДОМ УКРАЇНСЬКОГО ТОВ. „ПОДІЛЬСЬКА СІЧ"

— уряджується —

ПЕРШИЙ В СІЗОНІ

ВЕЛИКИЙ ПІКНІК

В НЕДІЛЮ, ДНЯ 25-ГО МАЯ (MAY) 1924 Р.

в BELVEDERE PARK, NORTH BEACH, L. I.

Парк отворений від год. 10 рано до пізної ночі.

Музика перворядна. Вступ 50 центів.

Вп. Громадяни! Коли хочете відпочити по цілотижневій праци на свіжому воздусі в роскішнім парку під зеленими деревами, розвеселитися і забавитися з своєю фамілією і товаришами — то приходіть до повисше згаданого парку а не пожалуєте. На ПІКНІКУ будуть танці і ріжні забави.

15,19,21 КОМІТЕТ.

ПОЗІР! УКРАЇНЦІ! — ЧУЙНО УКРАЇНСЬКА МОЛОДІЖЕ!

З ОГЛЯДУ НА СЕ, ЩО МІСЯЦЬ МАЙ ДОСИТЬ ХОЛОДНИЙ

СІЧ ІМ. БОГДАНА ХМЕЛЬНИЦЬКОГО В НЮ ЙОРКУ

— устроює —

В НЕДІЛЮ, ДНЯ 25-ГО МАЯ (MAY) 1924 Р.

в УКР. НАР. ДОМІ, 217-219 E. 6th St., NEW YORK, N. Y.

ще одні і то послідні в тім сезоні

ВЕЛИКІ ВЕЧЕРНИЦІ І БАЛЬ

Получені з малою (зате дуже цікавою) комедією.

Початок о годині 7.30 вечером. ВСТУП: лише 50 центів.

До участи в тім вечері повнім сміху і гумору, запрошуємо весь український загал, бо це буде в дійсности одинока нагода весело забавитись і потанцювати. Приходіть всі, хто жиє і хоче забавитись! До побачення на забаві! 19,21

Січ Ім. Б. Хмельницького.

ПОЗІР! НЮ ЙОРК І ОКОЛИЦЯ! ПОЗІР!

ВЕЛИКИЙ ПІКНІК

ПЕРШИЙ В СЕЗОНІ

В НЕДІЛЮ, ДНЯ 25-ГО МАЯ (MAY) 1924 Р.

— устроює —

БРАЦТВО СВ. ВОЛОДИМИРА, ВІД. 130 У. Н. С. В НЮ ЙОРКУ

в Shultzen Park, Glendale-Jamaica, L. I. N. Y.

Початок о год. 10. рано до пізної ночи — Вступ 50 центів.

Парк в котрім відбудесь даний „Пікнік" не тільки в добрім положенню, гарнім та здоровім краєвиді, але так відповідний до забави, що як для Українців найвідповіднійший зі всіх парків котрі до сеї пори Українці уживали. Вправді парк сей не знаний еще для нашої суспільности але хто приїде то переконаєсь. Повітре так здорове, що бажалобся бавити ніч і день. Хто отже бажає весело забавитись, відсвіжитись здоровим воздухом і всякого рода напитками, хай купує „тікет". — Віримо, що суспільність наша бажаюча забавитись, знайде в нас повну веселість. 19-20

Просимо о численну участь. Комітет.

Direction to the Park: From Delency Essex St. take Subway Myrtle Ave. Metropolitan Line and get off at Wyckoff Ave. then take Richmond Hill car to Martin Ave. Shultzen Park to the left side Also same Line from City Hall.

УВАГА! ВУДГЕВЕН, Н. Й., І ОКОЛИЦЯ! УВАГА!

ЗАХОДОМ УКР. РОБІТНИЧОЇ ШКОЛИ В ВУДГЕВЕН, УСТРОЮЄТЬСЯ

ПЕРШИЙ ДІТОЧИЙ

КОНЦЕРТ І БАЛЬ

В НЕДІЛЮ, ДНЯ 25-го МАЯ 1924 Р.

в American Legion Club, 89th St. & 97th Ave., Woodhaven, N. Y.

КОНЦЕРТОВА ПРОГРАМА:

Часть перша.

1. Сступне слово ..... Н. Н.
2. Хор Укр. Діт. Школи відспіває ..... Ще не вмерла Україна
3. Деклямація, Заповіт ..... В. Лібео
4. Деклямація, Вставай! ..... М. Кузенька
5. Деклямація, Слава України ..... Е. Миськів
6. Деклямація, Учітеся ..... Н. Господарець
7. Дует, Скажи мені правду, відспівають ..... Р. Романків і М. Лібер
8. Скрипкове сольо ..... Н. Савка
9. Деклямація, Молитва ..... Р. Романків

Часть друга.

10. Хор Укр. Діт. Школи відспіває ..... Тече річка і Верховино
11. Деклямація, Світе вільний ..... М. Кузенька
12. Деклямація, Вдова мати ..... М. Лібер
13. Деклямація, Господар хати ..... Н. Господарець
14. Деклямація, Доля і воля ..... В. Господарець
15. Деклямація, Жалібний дяк ..... Е. Миськів
16. Хор Укр. Діт. Школи відспіває ..... Ой щож-бо то за шум і чоботи
17. Деклямація, Кропило ..... М. Кузенько
18. Деклямація, Розмова ..... Н. Господарець
19. Хор Укр. Діт. Школи ..... Дай нам Боже і Годі терпіти

ПО КОНЦЕРТІ ТАНЦІ.

ПОЧАТОК о годині 2.30 пополудни. — — — — — — — ВСТУП 50 центів.

Проситься всіх Українців як місцевих так і позамісцевих прийти на цей концерт. — Товариші і Товаришки! Програма концертова богата і за стараннем буде як найкраще виконана. Також просимо не проминути того дня а зробити дві користи: розвеселитися і помочи дітям учитися рідної мови і обичаїв, бо весь дохід призначений на школу для всіх дітей в Вудгевен. З осібна просимо з Джамейки всіх Українців. 19.20

ДВА НАЙКРАЩІ І НАЙБІЛЬШ НЕОБХІДНІ СЛОВНИКИ!

Б. ГРІНЧЕНКО: „СЛОВАР УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ" В 2-Х ТОМАХ РАЗОМ 2180 СТОРІН—6 ДОЛЯРІВ

М. УМАНЕЦЬ І С-КА: „СЛОВАР РОСІЙСЬКО-УКРАЇНСЬКИЙ" В 1 ТОМІ, 1040 СТОРІН—3 ДОЛЯРИ

Прегарне підручне видання, у твердій обгортці (ціле полотно з витисками)! Повне 2-е видання давно вичерпаного першого накладу. — Необхідні книжки кожному ученикові, вчителеві, професорові, кожному інтелектуальному робітникові й взагалі кожному українському інтелігентові, що повинен плекати чистоту рідної мови!

Дістати можна в книгарні Свободи.

„SVOBODA", 83 GRAND ST., JERSEY CITY, N. J.

НАУКА І ЩАСТЄ.

Що то є наука кождий знає, але щастє кождий розуміє на свій спосіб. Один бачить щастє у богацтві, другий у чеснім життю, ще инший у внутрішнім задоволенню, тамтой у зверхнім блеску, той у невтомній праці, богато у безчинности, той у заспокоєнню забаганок, инший щасливий, як не має забаганок.

Рідко хто признається, що є вповні щасливий. Творець нікому не призначив безперервного щастя і правдива є народна приповідка: з щастя та горя складалася доля. Але цікаво простежити хто всетаки щасливійший: чи чоловік учений чи неук.

Давно був поширений погляд, що найщасливійші є селяни: живуть собі спокійно і довго, порпаються коло землі, чим будь задоволені, роботи мають не богато, лиш ори, мели, їдж; одним словом живуть як у Бога за дверми. В літературах усіх народів є окремий рід ідиль, де поети представляють щасливе життє людий простих: селян чи пастухів. Але той погляд показався хибним. Уже Т. Шевченко виступив проти нього в віршу:

Як би ви знали, паничі,
Як люде плачуть живучи,
То ви-б ідилій не творили...

В инших своїх творах розкрив він ціле пекло селянських злиднів. Не менше яскраво змалювали селянське горе М. Вовчок, Стефаник, Тесленко.

Инші суспільні стани: священики, міщани, купці також мають богато причин до нарікань і здавалось би, що щастє зовсім не привязане ні до стану ні до богацтва. Кождий чоловік чи вчений чи неук, чи бідний чи богатий може бути щасливий. Навіть хорий чується щасливий, як йому трохи полекшає.

Переважна часть людий шукає щастя в науці. Вчаться для хліба, для становища, для карієри, аби здобути почести, славу. І вважають знанне не цілею самою для себе, але щаблем до щастя. Коли-ж наука не дасть їм сподіваних дібр матеріяльних, розчаровуються, чують ся глибоко нещасними, нарікають на науку, на людей і на себе. Причина в тім, що ставлять до школи такі вимоги, яких вона не може заспокоїти.

Подібно як медицина не знає ліку, що лічив би всі хороби (панацея), так само й наука не знає універзальної рецепти щастя (лишає це релігії).

Щастє залежить не лише від характеру людини, але й від обставин (призначення). І річ певна, що серед вигіднійших обставин життя чоловік буде чутися щасливійшим, ніж серед невилазних злиднів.

Той гін до вигіднійшого життя вроджений усім людям і є головною підоймою культури. А поступ культури полягає на безупиннім поборюванню і пізнаванню природи, на використанню безмірних її сил і богацтв. І тут уже не підлягає сумніву, що освічена людина людина лекше справляється з природою, ніж неук.

Ознакою інтелігентної людини є, що розуміє явища окружаючої природи і суспільного життя. Для щастя се байдуже чи хто вірить у круженне сонця чи в оборот землі, чи хтось знає чому небо синє чи не знає, але не буде щасливий той, хто коробу лічить відшіптуваннем, хто боїться забобонів, хто в пятниці гадає знайти задоволенне, хто дається використовувати на кождім кроці, тому, що не знає, письма, хто веде процес у безнадійній справі, хто вірить у сни.

Сама наука не знає щастя і не робить чоловіка інтелігентним, але помагає до щастя й отвирає ключ розуміння світа. Кажуть, що з їдою зростає апетит і так само хто хоч троха знання захопить, хоче ще більше знати. Правдиво інтелігентний чоловік не чваниться здобутим знаннем, бо знає, що чоловік учиться до смерти, а дурнем умирає, не задоволяється тим знаннем, але стремить до що-раз дальшого пізнання, до поглублення і поширення знання.

І тільки наука, як ціль сама для себе може дати людині правдиве щастє. Освічений чоловік є спокійний, задоволений, перемагає свої похоти і забаганки, міркується в гніві, смітку і радости і тим способом оминає безліч прикростий, що иншим людям затроюють життя.

Це його особисті користи. Але освіта дає ще більші користи національні. Кождий нарід потребує інтелігенції: це його сіль, його дорадники, оборонці, провідники. Темний, хоч би сам як чувся щасливий, не збільшає народнього добробуту, народнього щастя.

Освіта вже неодному народови помогла визволитися з ярма, наука не дає народови зледащіти, наука знаходить способи як піднестися з упадку.

Горнімся всі до науки, набираймо знання і другим передаваймо, та й самі будемо щасливі і нарід заживе щасливо!

Т. Фр.

МАЄВА ЗАБАВА В НЮАРКУ!

Бр. св. Івана Хрестителя, від. 76 У. Н.С., устроює

ВЕЛИКИЙ МАЄВИЙ БАЛЬ

В СУБОТУ, 24-го МАЯ 1924 р.

в гали Кандля,

557 Market St. Newark, N. J.

Початок о годині 6. вечером.

Вступ 35 центів.

Запрошуємо всіх Українців на маєву забаву, котра відбудеся в сю суботу. Музика буде приґравати краєві і американські танці і буде смачна перекуска, сода і айскрім. 18-20

За добру забаву ручить Комітет.

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИННА НАХОДИТИСЬ ЧАСОПИСЬ „СВОБОДА".

ПОЗІР! ПОЗІР!

В НЕДІЛЮ, 25-го МАЯ 1924

відбудеться по раз перший

ВЕЛИЧАВИЙ КОНЦЕРТ

в память славного укр. композитора

О. Нижанковського

Тому що Концерт устроюють злучені Орхестри іменно: Т-ва „Запорожська Січ" від. У. Р. Союза і Бр. св. О. Николая, від. У. Н. Союза, щоби ушанувати память О. Нижанковського, котрий поляг з руки ката-Ляха, проситься Українців і Українок з Пасейку, Кліфтону, Гарфілю, Атенії і Петерзону Н. Дж., о як найчисленнійшу участь. Пораз перший почуєте дві найсальнійших укр. дутих Орхестри під батутою проф. М. МАЙК.

Концерт буде сполучений з музикою, деклямацією, співами і відчитом. Хай не буде одного Українця чи Українки котріб не взяли участи в цім святі.

Концерт розпічнеться о 6. год. веч.

на салі Української Школи

212 President St. Passaic, N. J.

Вступ 50 центів.

19-20 Комітет.

ПОЗІР, NIAGARA FALLS, N. Y. І ОКОЛИЦЯ!

Заходом Бр. Покр. Пр. Богородиці від. 351 У. Н. С. відбудеться

ВЕЛИЧАВИЙ БАЛЬ

В СУБОТУ, 24-го МАЯ 1924 Р.

в Парохіяльній Гали

Початок о годині 7-мій вечером.

Проситься всіх Українців місцевих і позамісцевих взяти участь в сім балі.

Рівнож будеся принимати нових членів до Братства і до У. Н. Союза без вступного.

Дохід з балю призначений на український Прапор. 19

Прийдіть а не пожалуєте.

За добру забаву ручить Комітет.

ФИЛАДЛФІЯ, ПА.

Театральне представлення в 5 актах

„ЙОСИФ В ЄГИТІ"

з численними хоральними співами і солями буде поставлене в галі св. Михайловской Правосл. Церкви на Fourth and Fairmount Ave.

В СУБОТУ, ДНЯ 24. МАЯ і В НЕДІЛЮ, ДНЯ 25. МАЯ С. Р.

Початок точно о 7.30 вечером.

Ціни білетів в суботу для старших 50 цт., для дітий 10 цт. — В неділю $1.00, 75 цт. і 50 цт.

Хто прийде, не пожалує 19-20

Комітет.

ПОКЛИК.

Місто Сколе, повітовий осередок скільської Верховини, широко відоме як прегарна кліматична місцевість, звязане з традицією української державности як місце спочинку князя Святослава та терен подвигів Українських Січових Стрільців, не має досі огнища національного життя, не має власної домівки, яка містила би культурно-економічні установи повіта та репрезентувала би гідно на зверх перед своїми і чужими живучість української ідеї серед наших верховинців.

Заходами місцевих громадян основано в 1911 році Спілку „Народний Дім" та закуплене на рік перед вибухом світової війни гарну площу при головній вулиці під будову „Народного Дому", одначе воєнні події перепинили всяку дальшу акцію так, що площа досі стоїть незабудована, між тим коли недалеко побіч неї пишається великий поверховий будинок польського Сокола, поставлений ще перед війною.

В міру віднови національного життя в повіті відчувається що-раз більше пекуча потреба власної домівки і тому підписані, як нововибрана управа кооперативи „Народний Дім" в Сколім, звертаються отсим з горячим зазивом до цілої української суспільности як в краю так і за кордоном, з окрема до всіх земляків перебуваючих в Америці і иньших заморських країнах, відомих зі своєї патріотичної жертволюбивости о негайну і видатну допомогу в розпочатому ділі будови „Народного Дому" в Сколім, бо власними силами з огляду на дуже значні кошти бідний скільський повіт доконати сего ніколи не зможе.

З окрема звертаємося з горячим закликом до всіх громадян скільського повіту, перебуваючих поза межами рідного краю, о поміч і кладемо їм на серце, щоби негайно поспішили з як найобильнійшими жертвами та пособили тим способом успішному переведенню розпочатого діла.

Всіх свідомійших громадян скільського повіта взиваємо отсим вступати масово в члени кооперативи „Народний Дім" в Сколім, якої уділ виносить тільки пів франка, а цілу українську суспільність просимо причинитися грошевими датками або будівельним матеріялом до здвигнення твердині національного життя в повіті, який хоча належить до найчистійших українських повітів Галицької Землі не має досі ще власної хати, де віджилаби своя правда і сила і воля.

Всякі письма, заяви приступлення до кооперативи, грошеві датки і будівельні матеріяли належить слати на руки підписаного справника кооперативи п. Льва Левицького, судового радника і власт. реальности в Сколім.

Сколе, дня 17. лютого 1924.

о. Мих. Мосора, парох.
Р. Н., предсідник.
Лев Левицький
Др. С. Дольницький М. Притуляк.

КНИГАРНЯ СВОБОДИ.

Книгарня Свободи є разом з часописю Свободою власностю й установою У. Н. Союза.

Ся книгарня істнує вже довгі літа. З малого почину вона розвинулась уже у велику інституцію, яка продає усі українські книжки і видання нашій читаючій публиці по всіх містах і громадах Злучених Держав, Канади і Бразилії, де живуть свідомі Українці й Українки, котрі не тільки вміють читати, але також і читають.

Книгарня Свободи за час свого істновання продала сотки тисяч українських книжок свого видання і накладу, а також видання У. Н. Союза, та інших видавництв у Злучених Державах, в Канаді, і в Европі.

Вона зробила послугу українському громадянству і сповнила культурну місію. За се одержала від купуючих грошеву заплату, як дістає і кожда інша книгарня. Але є одна велика ріжниця між книгарнею Свободи і приватними книгарнями. Приватна книгарня так як кождий інший бизнес дає зиск приватному власникови на його приватні потреби. А книгарня Свободи се установа громадська; вона є власностю всіх членів У. Н. Союза, таксамо як весь У. Н. Союз і Свобода. Тому вона обертає всі свої зиски для сеї громади, для всіх членів У. Н. Союза, а через них і для цілого українського загалу. Всі доходи, які книгарня Свободи приносила, віддавано на уліпшенне книгарні, ґазети і друкарні. Се значить, що всі зарібки книгарні Свободи віддано членам У. Н. Союза, віддано українському громадянству. Зарібки осталися в маєтку У. Н. Союза.

Длятого кождий член і кожда членкиня У. Н. Союза повинні завсіди купувати всілякі українські книжки і видання (бо всі українські книжки і видання можна дістати в книгарні Свободи) тільки в книгарні Свободи. Тим вони поможуть своїй орґанізації і її культурним установам. Тим вони причиняться, що грамадський гріш буде іти на цілі ґромадські.

А коли клич: Купуймо книжки в книгарні Свободи! — прийметься у нас загально, то наше громадянство лише з того скористає. Бо книгарня Свободи вжиє своїх заробітків на дальші уліпшення книгарні, ґазети і друкарні. Вона подбає про поширенне свого книгарського бизнесу і буде видавати нові книжки, особливо такі, яких наша іміґрація в Америці найбільше потребує, а яких жадна накладня не береться видавати.

Тож памятайте, Члени і Членкині У. Н. Союза, на свій братський, сестрицький і загалом громадський обовязок: Купуйте всі українські книжки і видання завсіди в книгарні Свободи! Через свою інституцію помагайте собі, себто усьому загалови! Дбайте, щоб народній гріш будував і скріпляв Ваші народні інституції!

---

64 СТОРІН КАТАЛЬОҐ КНИЖОК 64

ДРУКАРНІ „СВОБОДИ"

ВИСИЛАЄМО ДАРОМ!

ПРИ ЗАМОВЛЕННЯХ ПОНАД $5.00 ДАЄМО ВІДПОВІДНИЙ ОПУСТ.

"SVOBODA", 83 Grand St., JERSEY CITY, N. J.

СПОМИН ПРО ЛЄНІНА.

Максим Ґоркій видав книжку п. н. „Спомини про Леніна". Хоча автор висловлюється з ентузіязмом про покійного червоного царя, всеж із неї Ленін не всюди виходить у найкращому світлі. І так поміж характеристичними розмовавами, які вів автор книжки з Лєніном і які там з пієтизмом наведені, є один цікавий уступ, де Ленін признається, що на ділі він знає Росію страшенне мало, а погано знає особливо селянські відносини. Єдині місця, в якому будівничий державного устрою Росії знайомився з настроями посеред свого народу, це були місцевости на сибірському засланню й кілька більших міст в европ. Росії. Ленін сам ствердʼжував, що поміж чисто-кровними Москалями страшенне мало розумних людей. Росіяне — казав він — це здебільша люде талановиті, але безмежно ліниві, а коли найдеться між ними розумна людина, то це або жид, або Москаль з домішкою жидівської крови. — Книжка Ґоркого пояснює досить прозорчисто, чому з одного боку Ленін оточив себе Жидами, і з другого: чому комуністичні експерименти — особливо в першому їх „воюючому" періоді — так слабо були приноровлені до бажань і інтересів селянства.

ЦЕРКОВНІ ПІСНІ

ПІД НОТАМИ

ЦІНА 50 ЦНТ.

Можна набути в „SVOBODA", 83 Grand Street, Jersey City, N. J.

АНДРІЙ ЧАЙКОВСЬКИЙ.

ЧЕТВЕРТА ЗАПОВІДЬ.

Повість з галицького життя.

(Продовження).

(8)

Бойко не сказав на те нічого. Випив ще чарку горівки і вийшов з коршми потихоньки мов дух.

Тепер відчинились двері з ванкира і до коршми війшли два жиди. Оден високий сухий з довгою шиєю мов гусак і встромленим закривленим в низ носом, другий кремезний і приземистий. Показував по собі велику силу.

— Вжесте його виправили?

Місто відповіди оден з обірванців каже:

— Здається, що з нашої нинішної роботи не буде нічого. Черупи таки нема.

— Хиба ви Черупи не знаєте. Сказав раз, що прийде, то щоби світ провалився, то він буде.

— Овва! велика мецие Черупа, каже кремезний жид — хиба без Черупи ми самі нічого не зробимо?

— Ий Юцю, який ти мудрий, як соломонів капець. Ти сам без Черупи не можеш кроку зробити. Ти Шалапідо премудрий страх. А вчера в Самборі як Семка прилапали, то ти перший втік аж курилось за тобою. Колиб так товариші не були вручили, то вже нині бувби гнив під млином.

— Який ти Паньку дурний. Чого мені було чекати, як кугути хатрували*) скрізь.

— А мене ти лишив на божу волю, каже Сємко, той що мав перевязану голову.

— З Жидами то все так, каже Панько — як до роботи, то їх нема, а до поділу то зараз позлітаються як ворони до стерва.

— То неправда. Каже Шаламіда. Вчера було що инчого. Коли би так жиди дерлися до конокрада, то би то зараз всім впало би в очи, бо би знають, що жид не є на конокрада завзятий.

— Та ти все вміеш вибрехатися як по маслі.

Дорогою від Кобилян надїхала фіра і стала перед коршмою. Жиди зараз скочили до ванкира і зачинили за собою двері. До коршми війшов молодий пдарубок мокрий мов хлющ. Він пішов прямо до печи і став гріти руки до вогню що тут горів.

— Добрий вечір! Ух! яка чортів сьсколота, а постуденіло так, що рук не чую.

— А ти чого на таку слоту в дорогу вибрався? питає Панько.

— Я би не вибирався, як би мені не казали — знаєте: служба, пан казав, а слуга мусить...

— А ти звідки, і куди ідеш?

— Я з Кобиляцького двора, пан грабя казав відвести пару коний до пана в Підболотцях.

— Ага! а чогож ти не їдеш?

— Бо я дуже в руки змерз, а тут побачив огонь, тай поступив загрітись, бо аж мені запарі зайшли в пальці.

— На тобі хлопче порцію горівки тобі не завадить — говорив Панько наливаючи з фляшки.

— Я не маю ґрайцара.

— Пусте! на! випий тай закуси хлібом і горілкою від тебе не візьму.

— Бог заплатив! Хлопець випив горівку аж скривився тай кріпко була, узяв шматок хліба і пішов знову до огню грітися.

Тимчасом на дорозі рушили віз з місця і поцвалував до ріки. Парубок метнувся до сіней. Двері були замкнені на засув. Він став рвати двері і кричав ґвалту.

Панько з товаришом вибігли туди.

— Чого верещиш?

— Бійтесь Бога ратуйте, хтось мені коні з візком вкрав. Не можу дверей відчинити.

— Може коні самі рушили... от вже двері відомкнені, біжи, може ще піймаєш.

Парубок пігнав що сили ік мостови. Оба обірванці вернули в коршму і сміялися аж присідали до землі.

— От штука! Панько зайшов до ванкіра — котрий з вас такий майстер.

— Гусак пішов, каже спокійно Шалапіда заїдаючи печену курку, що йому жидівка піднесла.

— Певно, що такий червень як ти, то бис не рушився. На тебе другі ґарують, а ти печені кури заїдаєш, а вас частуєте сухим хлібом А ну я покушаю.

Він хопив Шалапіді з миски половину печеної курки і завернув в коршму. Шалапіда кинувся відбирати, та Панько замкнув йому двері перед носом.

— Диви Семку, як жиди їдять, на тобі. Він урвав половину добичи і подав товаришеви.

— Бодай ти першим куском подавився! крикнув через двері Шалапіда.

— Дай Боже і тобі Юцю!

Можеби Шалапіда прийшов сюди і завів з Паньком бучу, та в тій хвили вернув парубок в коршму присів на лаві і став плакати.

(Дальше буде).

*) Жандарми стежили (злодійський словар).

ПРОСВІТНИЙ РУХ У ШВАЙЦАРІЇ.

Швайцарія належить до тих щасливих держав, що не перейшли погромного лихоліття і культурна праця ведена там безперервно. Тому — здавалось-б — не було потреби шукати яких небудь нових течій в царині освітньої праці. Тим більше, що Швайцарія під освітним оглядом займала вже перед війною перше місце між європейськими державами. Конскрипція з 1919 р. виказала, що в Швайцарії було всего на всего 0.003% неграмотних*), себто повна відсутність неграмотних людей.

А Швайцарія край маленький, виносить всего 41.000 км., величиною рівний Східній Галичині. Населення 3 міліони, на 1 км. 95 мешканців, що живуть у суцільних масах побіч себе як окраїні відломи великих сусідних народів. Північ, середину і схід замешкують Німці (71%), захід Французи (22%) полудне Італійці (5%). Католицизм ісповідує (32%), решта протестантизм.

Державним устроєм нагадує Швайцарія Зединені Держави Північної Америки. Се союзна република 22 дрібних републик, так зв. кантонів, з котрих кождий управляється власними законами. Центральні власти союзу кантонів пробувають у місті Ціріх, які є столицею Швайцарії. Ціріх а також Берн і Базилея є огнищами німецької культури у Швайцарії. Огнищем французької є Женева, а італійці швайцарські не мають свого видніщого духового центра. Нарочно згадуємо про національний склад території, бо се відбивається на освітній праці Швайцарців. Там нема одноцільної державної освітної акції, а кождий кантон веде її відповідно до місцевих потреб.

Освіта скоїть у Швайцарії дуже високо. Кождий кантон має шкільний примус, кожда громада має свою народню школу, а шкільний будинок, як описують наочні свідки, виглядає наче гарний двірок. Єсть богато середних і фахових шкіл і ніде на так малім просторі нема стільки висших шкіл, як у Швайцарії: 6 повних університетів (3 німецькі і 3 французькі) і славна на цілу Европу (німецька) політехніка в Ціріху.

Швайцарці займаються головно промислом, з якого має 42% людности. Решта з рільництва і готелярства. Із промислу розвинувся головно золотарський, годинникарський і шовковий, якій не мають „вугля", бо його в Швайцарії зовсім нема. Відповідно до національного складу та соціяльного поділу населення Швайцарії ведена там освітня праця.

Освітня праця в Швайцарії має за собою довшу історію. Сягає вона 40-вих років XIX віку і вийшла із тих самих мотивів, що й в Англії. Себто з потреби дати промисловим робітникам вищу освіту. І Швайцарія відограла в тому напрямі історичну ролю. А саме: Робітничий рух, політична організація робітництва, ідея пролетарського інтернаціоналу повстали вправді в Англії, але прогнані консервативним режімом льордів розвинулися, а властиво виплекалися на швайцарськім ґрунті, при толеранції свобідних републиканських швайцарських законів на лоні швайцарської природи. І французькі золотникарські і годинникарські робітники на швайцарській юрайській площині були тими, що піддалися експериментам соціялістичних діячів ріжних відтіней — від соціял-демократів аж до анархістів і комуністів. І серед них власне розпочалася перша освідомлююча політична праця соціялістичних чільних діячів як своїх, так і чужих, що опинилися у Швайцарії на вигнанню н. пр. Елізей Реклю, Бакунін, Крапоткін й инші.

Першу освідомляючу політичну працю над промисловим швайцарськими робітниками в юрайських селах і містах описує російський соціялист-анархіст Петро А. Крапткін у своїх „Споминах Революціонера". Соціялістичні діячі освідомляли робітників і фахово і політично. Скликували у вільних від занять хвилях мітінги (віча) і там виголошували мови, реферати та переводили над ними дискусії втягаючи до неї всіх приявних. Вечерами проводили курси на яких викладали історію, фізику, механіку, хемію, суспільні науки то що. „І видів я — каже П. А. Крапоткін — як щиро і горячо намагалися робітники здобути знання, число добровільних учителів було так незначне, що можна було попасти в пропуку. Видів я, як працюючі маси приосвідуванню і розвоєви своїх організацій дуже потребують помочі інтелігентних людей, що мають свобідний час.

Вложена праця була початком освітної праці серед робітництва, яка ведеться там по нинішний час. А товчком було тут не так професійне знання як н. пр. в Англії чи Америці, а більше політичне освідомлення й політична організація робітництва. І всі проби пролетарського переустрою Европи переводилися між швайцарськими робітничими громадами, а перший мір між юрайськими. До війни цей рід праці був одинокий у Швайцарії, але він відносився лише до робітництва, а що до решти населення то сповняла там се завдання школа.

В часі війни відчуто й у Швайцарії потребу перевиховання швайцарських громадян — в напрямі духової глибини. Витягаючи висновки із переживань сусідних народів, що жервалися на фронтах або у внутрішних переворотах, прийшли духові провідники швайцарські під впливом ідеї християнізму до переконання, що народня школа, яка би не була — не відповідає вимогам пізнішого життя і не може дати чоловікови стільки духового й етичного скарбу, щоби вистарчало на ціле життя. Треба вплинути на душу чоловіка, розбудити в нім ґарі і вищі духові чуття і змусити його до вищого життя, „бо чоловік жиє не тільки хлібом". Так настроєний чоловік не гонить виключно за мамоною, не за матеріяльними вигодами, стає характерний, етичний, він відчуває любов до ближнього, стає противником взаїмної ріані. Або инакше говорячи повстав новий напрям перевиховання людей на свідомих й рішучих противників будучих воєн. Це і основа нового-новечного освітного руху у Швайцарії, а пишах зближення до скандинавського себто людових університетів в Грундтвіґівськім дусі.

Так отже маємо у Швайцарії з теперішню пору два освітні напрями: політичний, робітничий, який змагає до виховання людей, здібних до перебудови суспільного ладу із капіталістичного на соціялістичний, а другий до виховання одиниць, етичний підклад характеру яких — се християнська любов ближнього. Цей останній певнеться виразно нашим в найближчих в другім напрямом, і він заволоже щораз то ширший круг просвітних організацій, а навіть старший робітничий освітний рух зачерпнув вже дещо із нього.

У всякому разі сильніщий є пролетарський освітний рух, як старший і з виразною політичною закраскою, поділений на різні відтінки. В кождім кантоні централізований. Централи видали всіх кантонів, творять від 1920 р., один союз центральних освітніх видалів в Ціріху. Цей міжкантональний союз стоїть у звязку з центральною управою соціялістичної робітничої організації, яка має у своїм лоні окремий освітній комітет. Він видає освітній орган „Де соціялістіше Арбайт", улаштовує відчити, кінематографічні вистави, організує бібліотеки, курси, веде швидшій освіт, загально оказує дуже рухливу організаційну діяльність та сягає аж до місцевих людових університетів конкуруючи з нейтральними напрямами.

Нейтральний напрям веде працю в царині людових університетів. Подібний він до скандинавського напряму і то первісного Грундтвіґівського. Ріжниться одначе від скандинавського тим, що швайцарський нейтральний напрям голосить виразно — по словам його провідника Георга Кіффера — що релігія мусить пліднести наше життя, що те, що в душі, є вартніще від цього, що є в голові. Важна отже не освіта а більше вирізблення характеру.

Цей рух зовсім ще новий. Істнує пять літ. Одним з головних середників його діяльности є так зв. вечерниці („Фолксфейрабенде"), уряджувані що якийсь час. При помочі відчиту, музики, співу, світляних образів змагають вражіня викликати у слухачів певні душевні переживання релігійного характеру. Людська душа прямує до чогось вищого, недосягненого, шукає Бога. Треба душі помогти і зближити її до ідеалу. Чоловік, що переживає „зближення до Бога", стає ліпшим, благороднійшим. А се найважніща річ увиховання дорослого вже чоловіка, каже Г. Кіффер у своєму органі „Ді швейцаріше Фолксгохшуле".

В царині практичного переведення цієї ідеї зробив богато священик — парох Отто Ляйтербург, що вже від 1912 р., веде в парохії своїй у селі Сарен освітню працю. Зорганізував він музичні вечірки („Музикабенде"), щось у роді духовних концертів, на яких крім музичної части виголошують ще реферати про великих героїв людства. Ці вечері називаються вечерницями а їх виконання таке, щоби підчеснити настрій приявних. Точки програми так уложені, щоби у слухачів зродилося чуття любови. Звертають при тім увагу на красу природи, декорацію салі, бо „краса улекшує чоловікови переживання вищого ступня". Хоч провідники цього руху (Георг Кіффер) застерігаються, що цей рух є нейтральний у відношені до церкви, то це не перешкаджає їм уряджувати вечерниці по церквах, бо там можна лекше викликати святочний настрій. Користають одначе дуже радо із більших саль громадських, а навіть приватних. Цей тип освітної праці виплородження душі, вирізблення індивідуальности, вирізблення характеру являється певною новістю. Як такий він здобуває собі рухливих і ідейних прихильників, головно в бернеських кантоні, де Г. Кіффер видає згадуваний вже вище орган і в ціріхськім, де проф. Шретер видає орган „Ді Фолксгохшуле дес Кантонс Ціріх". Спомагають цю працю також „Блеттер бтп Нусбаум", що властиво є органом Грундтвіґівського людового університету на швайцарськім ґрунті у Фрауенфельді.

Швайцарія богата в просвітні організації, крім соціялістів працюють ще й инші політичні партії, але у менших розмірах. Із суспільно-культурних інституцій на увагу заслугує Т-во Песталоцція. Одначе найсильніше працюють: Видів робітничої освіти і невтральний напрям людових університетів. При зіставленню тих напрямів мається враження, що перший працює в ширину, а другий у глибину. Подав С. Шах.

(Нар. Просвіта).

ДО ВІДОМА ВСІМ СВЯЩЕНИКАМ І ПАРОХІЯМ.

В книгарні „Свобода" можна набути отсі церковні книги:

СВ. ЕВАНГЕЛІЄ — велике, оправлене в аксамит, металеві Евангелисти, на середині Воскресеніє, на противній стороні три раменний хрест, на около наріжники, два замки і все то позолочуване. Ціна	$125.00
Тесаме Евангелів, оправлене в червону скіру, без евангелистів, тільки позолочений металевий хрест	80.00
СЛУЖЕБНИК, оправлений в червону скіру, на верха витиснений золотий три-раменний хрест	25.00
ОКТОІХ, оправлений в червону скіру	20.00
ТРІОТЬ ПОСТНАЯ, оправлений в червону скіру	16.00
ТРІОТЬ ЦВІТНАЯ, оправлений в червону скіру	15.00
АПОСТОЛ, великий оправлений в червону скіру	15.00
Такий самий в звичайній оправі $9.00.	
ЧАСОСЛОВ великий, оправлений в червону скіру, з витисненим хрестом	16.00
ІЗБОРНИК великий, оправлений в червону кожу	8.00
ІРМОЛЬОГІОН, оправлений в скіру, з витисненим трираменним хрестом	18.00
ОСМОГЛАСНИК під нотами, звичайна оправа	5.00
ЧИН ВЕЧІРНІ І УТРЕНІ, часть 1 і 2, оправлені в червону скіру	10.00
ЧИН ВЕЧІРНІ І УТРЕНІ, звичайна оправа	6.00
АКАФІСТНИК цілого року оправлений в червону скіру, витисненим позолоченим хрест	7.00
АКАФІСТНИК, малого формату	1.25

Невдовзі проголосимо ще більше церковних книжок.

При замовленню сих книжок треба заразом присилати і належитість.

Замовлення слати до:

„SVOBODA", 83 GRAND ST., JERSEY CITY, N. J.